

ΜΑΡΩ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

Βάρκα στον γιαλό

ΤΑ ΑΓΝΩΣΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

Εικόνες:
Λαυρέντης Χωραίτης

 ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θα πάρω μια βαρκούλα...

Με μια βάρκα στον γιαλό κι ένα πελώριο φεγγάρι. Με τον λύχνο του άστρου που ξεπρόβαλε μέσα στη σιωπηλή νύχτα. Με τις θαλασσινές σπηλιές και την ξανθή την άμμο. Με του γιασεμιού την ευωδιά και τα παιχνίδια του μικρού Βοριά. Έτσι ήρθα στον κόσμο. Ιούλιο μήνα, στη Χίο, το νησί όπου ο μπαμπάς και η μαμά αποφάσισαν να φτιάξουν το σπιτικό τους. Σ' αυτό το όμορφο νησί, οι πρόσφυγες γονείς μου κατάφεραν να βρουν καταφύγιο μετά τον άδικο ξεριζωμό τους. Κι απέναντι η Σμύρνη, η πατρίδα της μαμάς μου. Δυο σπιθαμές θάλασσας να μας χωρίζουν, ένα τραγούδι του Αι-

γαίου να μας ενώνει. Η μαμά μου, η Ασπασία, είχε υπέροχη φωνή. Τη θαύμαζα πάντα για τον τρόπο που τραγουδούσε. Καμιά φορά όμως εκείνο το τραγούδι έμοιαζε με πόνο – κάθε τραγούδι της μαμάς έκρυβε πόνο.

«Μιχαλάκη, κοίταξε τα φωτάκια απέναντι...»

«Τι είναι εκεί πέρα, μαμά;»

«Τα πατρογονικά μου, Μιχαλάκη μου. Ο τόπος μου... η πατρίδα μου».

«Η Σμύρνη;»

«Ο Τσεσμές, η δική μου χαρά, παιδί μου. Το βαρκάκι του παππού σου τι να έχει απογίνει άραγε; Θα σώθηκε; Θα βούλιαξε; Ποιος ξέρει...» συνήθιζε να λέει κάθε δειλινό νοσταλγικά.

Ρωτούσε για τον έναν και τον άλλον στο χωριό, για τον τόπο της, και το πρόσωπό της φωτιζόταν από χαρά όταν μάθαινε καλά νέα. Κάποια απογεύματα όμως η μαμά δεν μιλούσε· ήταν γεμάτη μυστήριο. Βαστούσε σφιχτά στα χέρια της την εικόνα του Αρχάγγελου και κοιτούσε μακριά. Πιο μακριά κι από τον γιαλό, πιο μακριά κι από τα κύματα.

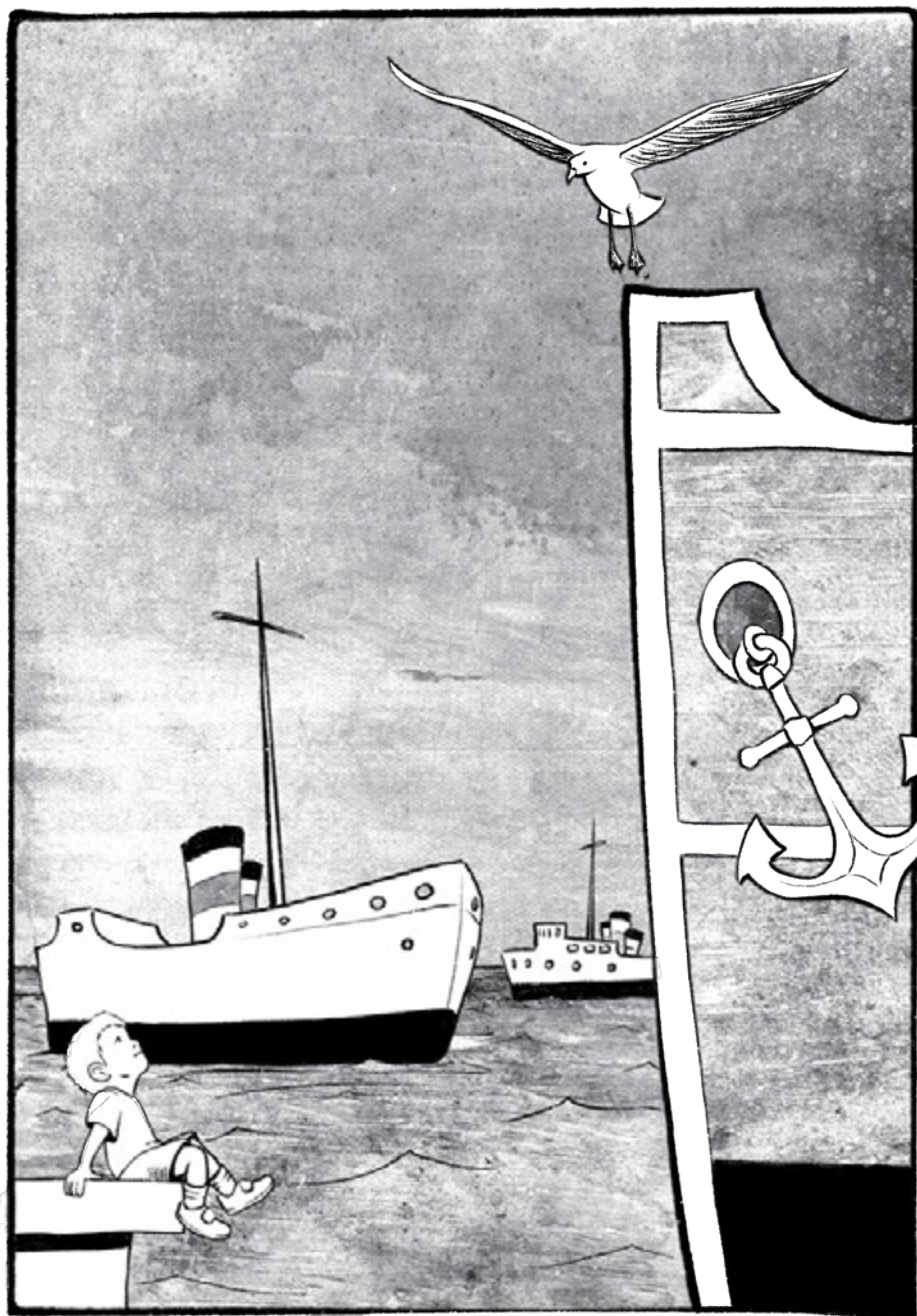
«Μιχαλάκη μου, η εικόνα θα είναι πάντα στο

προσκεφάλι σου να σε φυλάει. Αυτό να το θυμάσαι: ο άγιος θα σε προστατεύει».

«Εντάξει, μαμά» της απαντούσα κι έτρεχα να συναντήσω τους γλάρους στο μικρό λιμάνι.

Τώρα πια είχαμε πάει στη Μυτιλήνη – τόπος μαγικός για μένα. «Κάπως έτσι θα είναι ο παράδεισος» σκεφτόμουν, καθώς έτρεχα να προλάβω το βουητό του λιμανιού.

Εκεί θαύμαζα πάντα τα βαπόρια. Τα μεγάλα βαπόρια με τις άσπρες γέφυρες, τα χρωματιστά φουγάρα και τα στρογγυλά παραθυράκια στις καμπίνες. Πόσο μου άρεσαν! Φανταζόμουν τον εαυτό μου να ανεβαίνει στα τεράστια κατάρτια τους και να θέλει να φτάσει όλο και πιο ψηλά, όλο και πιο μακριά. Πειρατής, καπετάνιος, ναυτικός... Πόσα μακρινά ταξίδια έκανα με τον νου μου! Κι εκείνες οι ξύλινες βαρκούλες με τα βαριά κουπιά... Κάτω στο περιγιάλι το κρυφό, έβγαζαν όλες μαζί μια παράξενη μουσική καθώς ακουμπούσαν η μια πάνω στην άλλη. Αυτή η μουσική ήταν παντού: στην ακρογιαλιά, στον ουρανό, κρυμμένη στους μενεξέδες και στους βασιλικούς, στ' αμπέλια, στη φουρτουνιασμένη θάλασσα,

στο δροσερό αεράκι, στο φως του φεγγαριού, στις γειτονιές, μα πάνω από όλα στο σπίτι μας.

Στη Μυτιλήνη η ζωή ήταν παραδεισένια. Το καλοκαίρι, ακόμα πιο παραδεισένια! Οι άνθρωποι τότε δούλευαν το πρωί και από το μεσημέρι και μετά έτρεχαν στη θάλασσα. Έπειτα κοιμόμασταν όλοι στρωματσάδα. Ξυπνάγαμε, τρώγαμε καρπούζι, πηγαίναμε εκδρομές, και το βράδυ χαρές και γλέντια με όλη τη γειτονιά. Κάθε μέρα οι γονείς μου συναγωνίζονταν ο ένας τον άλλο στο τραγούδι. Κι εγώ δεν τους άφηνα σε ησυχία. Σκάρωνα στιχάκια και τρύπωνα ανάμεσά τους πεισματικά να τραγουδήσω τα δικά μου τραγούδια. «Πέντε πέντε δέκα, δέκα δέκα ανεβαίνω τα σκαλιά!» ξεφούρνιζα γεμάτος χαρά. Το κέφι φούντωνε και τότε έπαιρνε σειρά η μαμά τραγουδώντας:

«Καράβι, καραβάκι, πού πας γιαλό γιαλό...».

Κι ο μπαμπάς τής απαντούσε:

«Θα πάρω μια βαρκούλα, μανούλα μου, στον Κάτω Γαλατά και στην Αθήνα θα 'ρθω, καρδούλα μου, καβάλα στον νοτιά».

Α, ξέχασα να σας πω... Η πατρίδα του μπαμπά

μου είναι η Κρήτη, κι ο Γαλατάς είναι το χωριό του. Εκεί ζούσε ο παππούς μου ο Μιχάλης, ο καλύτερος ράφτης σε όλα τα Χανιά. Πολύ ψηλός, τεράστιος σαν το νησί, με ένα στριφτό μουστάκι που όμοιό του δεν είχα ξαναδεί! Την πρώτη φορά που τον είδα να μπαίνει στο σπίτι μας τα 'χασα. Από κείνον πήρα το όνομά μου. Κι από κείνον μάλλον πήρα και το μπόι μου. Ο παππούς μου μιλούσε συνέχεια για την Κρήτη, για τα Χανιά και τις ρίζες μας. Τραγουδούσε μάλιστα κι εκείνος κάτι κρητικά τραγούδια, που τα λένε ριζίτικα.

«Μιχαλάκη μου, να μην ξεχάσεις ποτέ τις ρίζες σου» έλεγε και ξανάλεγε. «Κι όταν έρθεις, θα πάμε βόλτα στα Χανιά, στην κάτω γειτονιά, θα πάρουμε μια βάρκα με πανιά, στη θάλασσα να βγούμε στ' ανοιχτά».

«Είναι ωραία τα Χανιά, παππού;» ρωτούσα εγώ.

«Είναι το πιο όμορφο μέρος σ' ολόκληρο τον κόσμο, Μιχαλάκη μου. Έχει την πιο όμορφη μουσική στον κόσμο και τα ωραιότερα φαγητά του κόσμου!»

Μιλούσε για την Κρήτη και φούσκωνε από περηφάνια. Θαρρείς και δεν ήταν νησί, αλλά ολόκληρη

χώρα. Η Κρήτη φάνταζε σαν το πιο συναρπαστικό παραμύθι στο μυαλό μου. Τότε έμαθα ότι είχαμε καταγωγή από τον πιο ξακουστό λυράρη της Κρήτης, τον Θεοδωρομανώλη. Ήταν ο πρώτος που έγραψε τραγούδια με λύρα και χορούς κρητικούς. Για φαντάσου! Ο παππούς καλά τα έλεγε, θαρρώ.

Έτσι, σιγά σιγά ανακάλυψα δύο πατρίδες, δύο κόσμους: την Κρήτη και τη Σμύρνη. Μοσχοβολούσε το σπίτι μας από αγάπη για τις πατρίδες, μοσχοβολούσε η οικογένειά μας από αγάπη για τις ρίζες της. Μοσχοβολούσα κι εγώ από την αγάπη των γονιών μου. Βαθιά η αγκαλιά της οικογένειας – ένιωθα τυχερός.

Βάρκα στον γιαλό

Τα άγνωστα παιδικά χρόνια του μικρού Μίκη ξετυλίγονται σε ένα βιβλίο που πλημμυρίζει από συγκίνηση.

Ξεκινώντας από τη Σμύρνη της μαμάς και την Κρήτη του μπαμπά, ταξιδεύουμε στη Σύρο, την Τζια, τη Χίο, τη Μυτιλήνη, την Αθήνα, την Κεφαλονιά όπου ο Μίκης πήγε πρώτη φορά σχολείο, την Πάτρα, τον Πύργο, την Τρίπολη. Έτσι μαθαίνουμε για το μικρό αγόρι που ήθελε να φτάσει πάνω στα ψηλά κατάρτια, να γνωρίσει τον κόσμο, να παλέψει για τον Άνθρωπο, το Δίκιο και την Ελευθερία και να χαρίσει παντού απλόχερα τη μουσική του.

Ο Μίκης Θεοδωράκης, ένας από τους σπουδαιότερους συνθέτες του αιώνα που έχει επηρεάσει με τη μουσική του και το μοναδικό του έργο γενιές και γενιές, ανοίγει τα πανιά και με τη βάρκα του ταξιδεύει τους μικρούς αναγνώστες σε στιγμές, εικόνες και σταθμούς που συνδέονται με την ιστορία της νεότερης Ελλάδας.

Τα τραγούδια μου πέταξαν ψηλά στις γειτονιές, σε εκείνες που μοσχοβολούσαν βασιλικό και ασβέστη. Με τα χελιδόνια, τον μικρό Βοριά και τον ξανθό Απρίλη. Και όταν κάποτε έφτασαν στην Κρήτη, στα Χανιά, τη δική μου όμορφη πόλη, τότε ψήλωσαν ακόμα περισσότερο.

www.minoas.gr

9 786180 210897
ISBN 978-618-02-1089-7

ΚΩΔ. 22566